

KINCUGI

**Veronika
Šikulová**

KIN CU GI

slovar

Text © Veronika Šikulová 2026
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART,
spol. s r. o., Bratislava 2026

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie
reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými
prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými,
vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom
súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-7347-9

Filemón a Baukis

Zobudil sa a hneď mu bolo jasné, že deň bude stáť za hovno. Baukis v kuchyni trieskala hrncami. Vstal, pozrel sa do zrkadla a uvidel tam starého chlapa s tvárou ako kuchynská handra.

– No nazdar, – povedal si. Zrkadlo mu neodpovedalo.

Baukis prišla do izby a v ruke držala kyticu z papiera.

– Pozri, čo som kúpila, – povedala. – Sú to papierové ruže. Nikdy nezvädnú.

Pozrel na tie farebné hnusné obludy. Boli z krepového papiera, sýtočervené, prilepené na drôtoch omotaných zelenou páskou. Vyzerali ako niečo, čo niekto vyrobil v polepšovni v rámci terapie.

– Načo sú nám papierové ruže? – opýtal sa a škrabal sa tam, kde ho to v noci svrbelo. – Ruža má voňať a potom skapať. To je jej zmysel. Tieto veci tu budú strašiť ešte aj vtedy, keď nás vyvezú na cintorín.

Baukis ho ignorovala. Strčila ruže do vázy, v ktorej nebola voda, lebo voda papieru nerobí dobre.

Celý deň sa na ne musel pozerieť. Sedel za stolom, pokúšal sa napísať vetu, ktorá by mala hlavu aj päťu,

ale tie ruže naňho zízali. Boli také nehybné, až ho to znervózňovalo. Skutočný kvet aspoň trochu vädne, opadávať mu listy, bojuje o život. Tieto papierové potvory tam len tak trčali z lacného optimizmu.

– Vieš, čo je na nich najhoršie? – povedala Baukis pri večeri, keď jedla polievku.

– Že nekričia, – odsekol bez toho, aby zdvihol zrak.

– Nie. To, že sú úprimnejšie ako my. My sa snažíme vyzeráť, že sme v poriadku, že sme farební a pevní, ale vnútri sme tiež len starý drôt a krepový papier, ktorý sa rozmočí pri prvom daždi.

Odložila lyžicu.

– Filemón, sú to len kvety za päť korún.

V noci nemohol spať. Išiel do kuchyne, zapálil si a pozeral sa na ne v mesačnom svite. Vyzerali skoro ako naozajstné. Keby bol opitý, možno by im aj uveril. Skúsil k nim privoňať. Voňali po lepidle.

– Zajtra ich vyhodím, – pomyslel si. Ale ráno, keď ich videl v tom rannom slnku, zdali sa mu celkom milé. Nechal ich tam. Koniec koncov, aspoň ich netreba polievať.

Na stole leží skutočný chlieb, skutočný nôž, skutočný prach, ale ruža je falošná. Je to znak, ktorý neznačí nič, len sám seba. Je to dekoratívny predmet, ktorý sa smeje prírode do tváre, pretože zatiaľ čo skutočné ruže v záhrade trpia suchom a hmyzom, táto papierová si spokojne tróni na stole a simuluje večnú jar. Alebo to, že v tejto kuchyni ešte niekto žije...

Japonské preskupovanie

(M. M.)

Na terase v miske s vodou plávali tri mŕtve osy. Pán Kóšura ich nevylovil. Naopak, pozoroval ich cez okno tak sústredene, až na skle urobil malý kruh od dychu. Rátal veci, ktoré v noci nezmizli.

Potom vzal hárok papiera. Nebol biely, mal odtieň ryžového zrnka. Preložil okraj, potom druhý, vznikol žeriav, ktorý mal jedno krídlo o milimeter kratšie. Kóšurovi sa páčil práve ten nepomer.

– Leť, – povedal ticho do prázdnej izby, kde tikali hodiny. Ich zvuk pripomínal krájanie reďkovky.

Pustil vtáka z okna, no papierový žeriav neletel. Padal. Kymácal sa v rannom vánku a nakoniec pristál v miske s vodou medzi osami. Namočil sa a jeho farba sa zmenila, trochu stmavla, a on sa pomaly, takmer nebadane, začal meniť na kašu.

•

V iné ráno pán Sato sledoval, ako sa horúca voda leje do keramickej misky. Nie prúdom, bol to tichý, mastný, pomalý pohyb, ktorý mu zahmlieval okuliare.

Na dne misky, pod vrstvou zeleného prášku, si všimol trhlínu. Nebola hlboká, trochu pripomínala zaschnutú stopu po dažďovej kvapke na ceste. A hoci vedel, že dokonalosť je trochu nudná, trhlina ho vyrušovala, lebo ešte včera tam nebola.

Metlička z bambusu udierala o steny nádoby v rytme vyklepávania tabaku z fajky. Vznikla riedka pena, ktorá pripomínala bublinky na kraji jazera, keď do vody niekto hodí trebárs štrk.

Keď misku podal žene, všimol si, že trhlina zmizla pod vrstvou čaju. Pili čaj – žena nahlas, ako keď v knižnici niekto obrátil starý novinový list.

Potom misku položila na tatami. Bola prázdna a mokrá. Trhlínu na dne bolo opäť vidno. Teraz však bola jasnejšia, lebo v nej uviazlo niekoľko zrníčok zeleného prášku. Vyzerala ako tmavozelený koreň, ktorý sa snaží preraziť dno a vrásť do zeme pod domom.

Obaja pozerali na čiaru. Ani jeden nič nehovoril. Pod oknami prešiel bicykel a vyzváňal ako čajová lyžička v pohári.

•

Inokedy sa pán Sato ocitol na kraji bambusovej húštiny. Bambus mal farbu zažltnutého papiera. Jednotlivé steblá sa ohýbali vo vetre, akoby ich niekto kontroloval. Niekto neviditeľný, no dôsledný. Vydávali zvláštny zvuk. Nešumeli ako tráva alebo lístie, bolo to, akoby sa o seba treli kusy dreva. Vŕzgali a ťukali, akoby niekto na papieri lámal ceruzky.

Obloha nad lesom bola šedá a nízka. Vyzerala ako starý zapratý pokrčený ohrus.

Jedno steblo sa ohlo do pravého uhla. Vyzeralo, akoby sa klaňalo. Keď vietor poľavil, s trhavým, pružným pohybom sa vrátilo späť do zvislej polohy.

Pán Sato stál na kraji lesa a čakal. Cítil chlad, ktorý prenikal cez tenkú látku vetrovky, a premýšľal nad tým, koľko asi taký bambus vydrží, kým sa zlomí.

Keď sa jeden z bledozelených tenkých výhonkov nazaj zlomil – s krátkym puknutím, ktoré sa stratilo medzi ostatnými zvukmi dňa – iba pokrčil plecami.

•

Nowaki. Vietor nemá tvar, možno je len zoznamom vecí, ktoré pohol.

Sato sledoval, ako vietor nowaki, čo inak rád dúcha do trávy, rozfúkava prach na parapete. Odstránil šedú vrstvu z ľavej strany a presunul ju doprava, k čiernej mŕtvej muche, ktorá tam ležala od piatka.

V náručí niesol toto: prach z brúsneho kameňa z dvora za dielňou na výrobu nožov – jemný, sivý prášok, ktorý vo vzduchu, skôr ako sa usadil na listoch, na sekundu vytvoril kovovo matný sivý závoj, kus modrého papiera, ktorý sa zadrel v plote a triasol sa ako pokrčené krídlo dákeho obrie hmyzu, vôňu plastu, vlhkej hliny a jedál, čo varili v domoch okolo, zmiešal do jednej neutrálnej mestskej vône, suché plevy z ryže, ktoré vypadli z vreca pri nakladaní do auta a teraz v povetří pripomínali malé rybičky plávajúce v prievane, a ešte ľahké kovové cvakanie jednej hrdzavej poštovej schránky, to niesol so sebou cez celú ulicu vietor nowaki, až kým ho nepustil do ticha poslednej záhrady, v ktorej bývali tri kocúry. Štyri, no jeden sa kdesi zatúlal.

•

Svätojánske mušky nie sú ladné. Ich let je plný všelijakých odbočení, každá z nich by tuším radšej letela niekam inam, len nie tam, kam letí.

Nebolo ich veľa. Boli roztrúsené v nízkej tráve pri jazere, jeho voda v tme však nebola modrá, mala farbu tmavosivého hustého atramentu.

Ani ich svetlo nebolo žiadnou svätožiarou. Svietili v pravidelných intervaloch. Najskôr sa objavila malá zelenkavá bodka, chvíľu svietila ako zelenkavá dióda a potom zhasla, ale tak, že sa zdalo, akoby v tme zostala po každej muške dierka.

Pán Sato ich pozoroval, no nie s úžasom. Zame-
ral sa vždy na niektorú z nich a tú sprevádzal zrakom
čo najdlhšie. Teraz sa pozeral na jednu, ktorá si sadla
na steblo trávy. Tráva sa pod jej váhou ani nehla, muš-
ka pravidelne blikala, čím zvýrazňovala štruktúru lis-
tu na malej plôške, akoby na ňu na chvíľu namierila
reflektor a pritom osvetlila aj zaschnutú kvapku vody.

A jedna z nich sa dostala do vzdušného prúdu pri vode,
ten ju niesol, no ani vtedy nezmenila rytmus blikania.

•

Po čase sa papierový žeriav definitívne zmenil na ná-
lez. Mráz ho neozdobil kryštálmi, iba ho stiahol, akoby
chcel vyžehliť nerovnosti, ktoré sa Kóšurovi tak páčili.

Voda v miske stuhla. Žeriav už nebol papierom, ale
zamrznutou šmuhou uprostred kalného ľadu. Jeho far-
ba v mraze zosvetlela, zrazu akoby bola cudzia. Krídlo,
ktoré tak obdivoval, vyčnievalo nad hladinu. Mráz ho
obalil srieňom a teraz vyzeralo ako jazyk, čo sa pokúša

niečo obliznúť. Ľad papier rozťahoval a trhal jeho vlákna s tichým, nečujným praskaním.

Kóšura do misky neťukol prstom. Stál na terase v županе a pozoroval, ako slnko dopadá na zamrznutú machuľu. Žeriav bol tam – ani papier, ani tvar.

•

Sato miskou neprevrátil naraz, naopak, urobil to, akoby otváral škatuľku so šperkami.

Pod miskou našiel len malého priesvitného slimáka. Drobného tvora, ktorý sa nehýbal, iba tykadlami skúmal drsný betón.

Miesto pod miskou bolo o niečo svetlejšie ako jeho okolie. Bol to ostrovček, ktorý vietor nowaki nestihol upratať.

A tam, kde včera pristála tá svätovánska muška, ostala iba malá čierna bodka, ktorá pripomínala tlačovú chybu v texte.

Sato sa chvíľu pozeral na suchý kruh, vzal miskú a položil ju na stôl hore dnom. Priestor pod miskou zostal v prievane.

Potom vzal steblo suchej trávy a opatrne ho podsunul pod mäkké želatínové slimačie telíčko. Slimák sa naň neprilepil, skôr sa pomaly prevalil. Sato ho preniesol o pol metra ďalej, k trsu machu, ktorý rástol v tieni pri odkvape. Tam ho nechal sklízať.

Slimák sa dotkol vlhkého machu a splynul s tieňom tak dokonale, že po troch sekundách už Sato nevedel, či sa pozerá na živého tvora, alebo na lesklý flak od vody.

Utreľ si prsty do zástery. Konečne ho nič nerušilo a mohol pozorovať suchý kruh pod miskou.

•

Slimák sa nepohol smerom k miske preto, že by mu chýbala. Pohyboval sa, lebo povrch terasy bol naklonený. Prekonal vzdialenosť k miske za čas, počas ktorého Sato stihol dopiť čaj a trikrát si urovnať záhyb na župane.

Keď slimákovo tykadlo narazilo na stenu misky, nezaváhal, naopak, vyliezol po drsnom boku až k jej okraju a zostal tam visieť ako živá prasklina v glazúre. Nikomu neprekážal. Sato si ho večer všimol, ale už ho neodsunul. Ráno mu stačilo.

•

Posledný exemplár svätojánskej mušky sa vznášal nad miskou ako dáka svetelná porucha v tmavom priestore záhrady. Už neblíkala, zostala z nej hnedozelená bodka, ktorá pripomínala dohárajúcu cigaretu v popolníku. Preletela tesne nad hranou misky a na zlomok sekundy osvietila chrbát slimáka.

Presne v strede nad miskou úplne potichu spadla.

Sato, ktorý vnútri práve ukladal šálku na policu, nepočul nič.

Na vonkajšej stene misky sa teraz nachádzal slimák a na jej dne ležalo maličké zhasnuté svetielko, ktoré neskôr splynie s keramikou.

•

Ráno v miske nebolo nič. Na dne ležal drobný šedý prach, ktorý tam však včera nebol. Pripomínal popol zo zápalky. Na vonkajšej stene matná strieborná čiara, zaschnutá mapa cesty, ktorá viedla odnikiaľ nikam, ako kincugi. Slimák zmizol – asi sa vtiahol do škáry medzi dlaždicami.

Sato si všimol, že keramika je vlhká na mieste, kde sa dotýkala zeme. Vytvorila sa na nej tenučká obrúčka z rosy, kruh, ktorý o pár minút slnko vymaže.

Zodvihol miskú. Prstom zotrel čiernu šmuhu. Záhrada bola opäť prázdna, pripravená na ďalšie preskumpovanie.

•

Po vetre nowaki, čo prečesal záhradu do posledného milimetra, zostal pri päte kamennej lampy ležať bambusový kolík. Pôvodne držal mladý výhonok pivonky, no teraz ležal na kamennom chodníku, pripomínajúc odloženú paličku na jedenie, ktorú niekto pustil z ruky.

Drevo malo farbu vylúhovaného čajového vrecúška. Boli na ňom vidieť jemné zárezy od špagátu, podobné čiarom na dlani. V jednej z týchto rýh sa triasla prievitná koža z pavúka ako kus mikroténového vrečka bez lesku. Kolík už nič nepodopieral, iba rozdeľoval jednu kamennú dlaždicu na dve nerovnaké časti.

Sato prešiel okolo neho bez toho, aby ho zdvihol. Všimol si len, že jeho tieň je v tomto rannom svetle ostrejší.